

Eitt viðkomandi og týðningarmikið mál

Oddagrein

ÚTVARPIÐ hevur rakt í plett, tá tað varð gjørt av at gera nakrar sendingar um støðuna hjá útoyggjum og smábýggjum í Føroyum. Við Tóra Mikkelsen við mikrofonina hevur tað verið sum ein spennandi gysari at hoyra fólkini úti í Fugloy siga frá teirra ynskjum og vónum og eisini ótta fyrri framtíðar lagnuni hjá hesum litla oyggjasamfelagnum. Gott í tykkum í útvarpinum, at tit taka ein slíkan tátt upp.

HETTA er so eisini nakað, sum vit á blaðnum hava trivið í við vissum millumbilum, men tað hava verið ov fáar kreftir til at dekla hetta málið nógv gjølla. Tað er sjálvandi greitt, at fjølmiðlarnir í Føroyum eru í kapping hvør við annan um at vera fyrstir við teimum mest áhugaverdu søgnum. Men við síðuna av hesi nátturligu kappingar- og skapanarstremlan, áliggur okkum eisini ein kollektiv ábyrgd mótevís hesum samfelagnum. Og hesa ábyrgd ber tað bert til at lia upp til, um fjølmiðlarnir allir eru við til at víðgöra so stór og álvarsleg samfelagsmál. Sum eitt nú framtíðin hjá bygdunum ella rættari hjá smáplássunum í Føroyum. Hetta er so eitt evni, sum vit ætla at gera meira við og sum so fylgja upp frá útvarpinum.

SPURNINGURIN er, um vit bara skulu lata standa til og tigandi góðtaka gongdina - har nógv av smáplássunum, rætt og slætt eru við at doyggja út. Ella um vit gjøgnum ein dialog og kanningar skulu til at finna fram til, hvussu vit kunnu vanda gongdina ella í hvussu er stegða henni. Vit hoyrdu mann siga frá í Útvarpinum, at hann bar ótta fyrri, at tað fór at vera óskuld í Fugloy eftir aldarskiftið.

TÚ skal sjálvandi vera realistiskur. Onkur vil halda, at hetta tosið um, at tað má bera til at varðveita smáplássini, er einki annað enn veruleikafjarður romantikkur og nostalgi. Gamani - men tá tað hevur so nógv at siga fyrri okkum føroyingar, at vit varðveita mentan og síðir sum eyðkenni fyrri okkara identitet sum fólk, so hevur hetta eftir okkara tykki eisini nakað at gera við tað liv, sum finst á smáplássunum kring landið og her ikki minst í útoyggjum sum Fugloy, Svinoy, Mikinesi, Gásadali fyrri bert at nevna nokur. Tann dagin øll hesi plássini verða mannleys verða Føroyar og føroyingar fátækari.

EFTIR okkara tykki er tað bæði rætt og rímlegt at geva orðunum hjá teimum, sum enn manna hesi pláss, gætur. Nú er tað tianverri mangan so, at vit hava lyndi til at fordøma og vanvirða tey, sum eru eitt sindur ørvísi. Ja bara tað, at onkur hevur sínar serstøku meiningar um okkurt, tað er nógv mikið til, at viðkomandi ikki verða tikin fyrri fullt. Vit flenna at teimum og vit fordøma tey. Neyvan er nakað undantak við teimum báðum fólkunum, sum fluttu til Fugloyar úr høvuðsstaðnum. Eftir okkara tykki eru tað just slík fólk vit eiga at lurta eftir. Tað heldur óvanliga og ikki minst djarva stig tey hava tikið at leita út á smápláss at búgva og virka átti at verið eitt sera gott fundament undir einum samfelags orðaskifti um útoyggjarnar. Okkum nýtist ikki at vera samd við tey um alt, men vit eiga í hvussu er at vera samd um at lurta og vita, hvat tey hava at siga. Tey eru kanska nógv týðningarmiklari enn vit geva okkum fær um. Ti nettup tey eru fór fyrri at geva víðari til føroyska umheimin eina ávvarandi mynd av støðuni. Tit skulu hava tók fyrri tykkara opnu og ærligu úttalisi og skal tað vera vón okkara, at hesi og onnur verða tað, sum fær føroyska samfelagið at rakna við og umrøða hesi mál sum høvdu tey kanska størri týðning enn Bankakanningin, Nólsoyar Páll ella Bygnaðarbroytingarnar, tí meðan hesi eru komandi og farandi, so er spurningurin um at kunna varðveita smáplássini nakað varandi - nakað, sum hevur eina sera týðandi livevandi funktión í samfelagskroppinum Føroyar. Tøk til tykkum øll, sum hava tikið hetta málið upp. Tað skal vera vón okkara, at eisini vit sum blað kunnu vera við til at halda liv í tjakinum um smáplássini. Vit siggja tí eisini hesi, at tit og onnur brúka okkara blað sum eitt amboð at røkka málunum: at varðveita smáplássini.

Sosialurin

Lesarabrøv

Aftursvar til Jeffrei Henriksen

Fyri áleið 80-85 árum síðani gjørdur ommu mínar og báðir abbar mínir av ikki longur at luttaka í føroyskum dansi. Hvør foreldur míni ella systkin teirra (tilsamans 18) hava tikið dansin upp-

aftur.

Heldur ikki eg ætli mær at dansa føroyskan dans, ei heldur fari eg at egja børn-um mínum til tað.

Í Føroyum og í øllum vestanlondum eiga vit rætt-

in til at uppala børn okkara eftir egnu sannføring. Dansielhugað eru farin heldur vítt, um tey halda seg kunna taka hendaan rættin frá fólk.

Tað kunnu vera ymiskar

orsøkir, sum gera at fólk ikki dansa, men tey hava undir ongum umstøðum skyldu til at greiða frá hví.

Rúna Sivertsen

Teir eru tolnir – fiskimenninir!

Hesar reglur eru foddar vegna samtalu við ein hart kroystan sjómann. Vit hava hesa seinastu tíðina dagliga hoyrt nógv um bygnaðarbroytingar her á landi. Tann almenna brúgvín er fullsett av stjórum, fulltrúum, yvir- og undirstjórum í hópatali. Allar rammur eru sprongdar vegna setan av almennum fólkum. Í høvuðsstaðnum hevur verið verkfall hjá teimum kommunalu og dagrøktarmannum v.m. Hesi hava fingið munandi meira í lønarsumdum og tað skal verða teimum væl unt, men so er tað ein samfelagsbólkur, sum hevur so út av lagi vánalig kor, at ein

skuldi trúð, at tað var lygn. — Ein ungur familjumaður, sum skal vinna sær og sín-um til dagligt breyð av sjónum, má biða líka upp í triggjar mánaðir eftir minstuløn ella minstaförvinningsi. Her haldi eg, at vit treingja til eina bygnaðarbroyting so tað forslær. Konan, sum skal halda hús, ánar ikki, um hon er keypt ella seld. Tað koma eingir pengar at halda hús fyrri. Maðurin er bara sjómaður og konan er bara ein heima-gangandi húsmóðir. Hesar tykja ikki hava sama status í samfelagnum her á landi.

Tey, sum arbeiða heima,

antin tað eru tímalønt ella fastlønt, hava heilt onnur kor og fyrirminir, kemur lønin ikki dagfest, ja, so verður arbeiðið niðurlagt. Tann berandi samfelagsbólkurin kemur als ikki í betraktning hesum viðvik-andi, og hartil eru hesir menn undir strongum eftirliti í sínum arbeiði og skulu teir hava nakrar krónur afturat, so er tað tað rana skríggi um, at skipini ikki klára at bera henda meir-kostna, men hesir tónar eru ikki at hoyra, tá tað kemur til tað alment lønta, har stjórar og nevndir í hópatali verða settir. Ja, land okkara er skjótt mest at

líkna við ein ansingarstovn, og tá er hetta landið ikki størri enn ein litil kommuna, sum vit eru í ríkisfelagsskapi við.

Teir eru tolnir, fiskimenn okkara, og tó skulu teir gjalda sínar rokningar eins og onnur hvønn mánað. Hesi viðurskifti mátti fiskimannafelagið – ja, er utad ikki tvey feløg, annað mannað við konum – fingið upp á pláss. Vælsignað verið tykkum, sum hava ábyrgdina av hesum, fáið hesi ting í rættlag, so at konan í heiminum veit, hvat hon hevur at halda hús fyrri.

Malmberg D. Olsen

FØÐINGARDAGSTILBOÐ

TILBOÐ
týsdagin 24. juni
í IGLOO

- * SILJA HOSUTÓGV
- * NATÚR FLAMÉ
- * ØLL BRODERÍIR

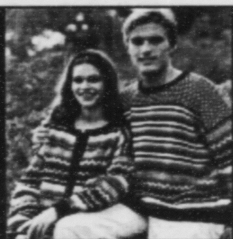
Í sambandi við at tað 23. juni 1997 eru 20 ár liðin síðan vit opnaðu hava vit vikuna út

NÓGV GÓÐ TILBOÐ

÷ **20%**

Kom eisini og siggj okkara úrval av upp-skriftum – nýggjar, fjølbroyttar og spennandi

Tógvhandilin

Tógvhandilin
IGLOO

Sverrisgota 19
Tórshavn
Tlf. 15264
Fax. 19623

Postordrar verða avgreiddir